

13. TURISME, KUNNSKAPSHEGEMONIER OG SJØLREGULERING PÅ SVALBARD

Arvid Viken

Introduksjon

Det er i dag et anerkjent prinsipp at de som er gjenstand for offentlig styring, bør delta i styringsprosessene (Rohdes 1997; Kooimann 2003). Dette har også vært forfektet for reiselivsutviklinga på Svalbard, der reguleringsanordninger for turismen ofte har blitt utviklet i samarbeid mellom myndighetene og reiselivsnæringa (Viken 2006, 2011). Men det finnes også eksempler på det motsatte; statlige organer som unnlater å involvere reiselivsnæringa. Reiselivet blir ikke alltid ansett som en legitim lokal interessent (McKercher 1992, s. 468) og blir derfor ikke alltid tatt med på råd. Et eksempel på dette opplevde man på Svalbard i 2006, da et forslag til en altomfattende regulering av Øst-Svalbard ble foreslått, bestemmelser som nærmest ville sette en stopper for turismen i området. Reiselivsnæringa protesterte, fikk støtte fra mange andre, og ble hørt. En modell med utvikling av en forvaltningsplan ble valgt i stedet. En av strategiene fra reiselivsnæringas side for å unngå slike situasjoner er å opptre ansvarlig og i realiteten sjøl stå for en aktiv regulering av feltet. I dette kapitlet skal vi beskrive denne prosessen, som illustrerer at tradisjonell hierarkisk forvaltning vil møte motbør i våre dager. De som styres, forventer å få delta i styringsprosessene.

Styring er basert på kunnskap. Men kunnskap eller vitenskap er et komplekst felt. Sjøl om disiplin- og formalkunnskap fortsatt har en solid posisjon, blir slik kunnskap utfordret (Gibbons et al. 1994). Kunnskapen som ligger til grunn for forvaltningen, er gjenstand for forhandlinger mellom